

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ AR DALININKĖ, TURINTI DAUGIAU NEGU PUSĘ BALSŲ
VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, YRA VALSTYBĖ AR SAVIVALDYBĖ, VADOVŲ IR DARBUOTOJŲ DARBO
APMOKĖJIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO
PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2023-07-18 raštas Nr. 23-10610	<p>1. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad oficialiosios konstitucinės valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo doktrinos nuostatos <i>mutatis mutandis</i> taikytinos visiems iš valstybės (savivaldybės) biudžeto atlyginimą gaunantiems asmenims (Konstitucinio teismo 2007 m. kovo 20 d. nutarimas), todėl nuspręsta viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų darbo apmokėjimą reglamentuoti įstatymu, o ne Vyriausybės nutarimu. Siūlytina įvertinti, ar atsižvelgiant į minėtą Konstitucinio teismo doktriną, neturėtų būti įstatyme nustatytas reguliavimas, nustatantis ne tik atitinkamų viešųjų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų, bet ir kitų tokių viešųjų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas. Primintina, kad iš Konstitucijos įstatymų leidėjui kyla pareiga įstatyme nustatyti esmines asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygas, lemiančias jų darbo užmokestį (kaip antai darbo apmokėjimo sistemą, darbo užmokesčio sudedamąsias dalis, kriterijus, nuo kurių turėtų priklausyti darbo užmokestis, jų įtaką darbo užmokesčiui) (2015 m. rugsėjo 29 d., 2016 m. spalio 27 d. nutarimai).</p> <p>2. Įstatymo projekto 4 straipsnyje siūloma nustatyti, kad visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija įstatuose nustato, kad įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareiginės algos dydis, 10–20 procentų mažesnis už viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos dydį, būtų nustatomas viešosios įstaigos vadovo pavaduotojams. <i>Kitas viešosios įstaigos vadovo pavaduotojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato viešojoje įstaigoje patvirtinta darbo apmokėjimo sistema.</i> Siūlytina įvertinti, ar, atsižvelgiant į šios išvados 1 punkte nurodytą Konstitucinio teismo doktriną, neturėtų būti įstatyme nustatytos viešųjų įstaigų vadovų pavaduotojų darbo apmokėjimo sąlygos, lemiančios jų darbo užmokestį. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarime</p>	<p>1; 2. Atsižvelgta iš dalies. Įstatymo projekte numatomos tam tikros taisyklės nustatant viešųjų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimą, t. y. įstatymo projektu numatoma, kad viešosios įstaigos darbuotojų (įskaitant ir viešosios įstaigos vadovo pavaduotojus) darbo apmokėjimo sąlygas nustato viešojoje įstaigoje patvirtinta darbuotojų darbo apmokėjimo sistema, kuri sudaroma vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatomis, taip numatant minimalias bazinio darbo užmokesčio ribas, t. y., kad už nekvalifikuotą darbą negali būti mokamas mažesnis, nei Vyriausybės patvirtintas minimalus darbo užmokestis, o už kvalifikuotą darbą turi būti mokamas atitinkamai proporcingai didesnis darbo užmokestis, bei kitas darbo apmokėjimo sistemos sudarymo ir darbo apmokėjimo taisyklės. Taip pat numatoma, kad viešosios įstaigos darbuotojų maksimalus bazinis darbo</p>

	<p>Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų darbo apmokėjimo“ (toliau – Nutarimas), kurio pagrindu parengtas Įstatymo projektas, yra daugiau nuostatų dėl viešųjų įstaigų vadovų pavaduotojų darbo užmokesčio nei kad siūloma nustatyti Įstatymo projekte. Nutarimo 1.7 papunktyje nustatyta, kad visuotinis dalininkų susirinkimas, kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, arba viešosios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti valstybės institucija, kai viešosios įstaigos savininkas yra valstybė <...> viešosios įstaigos įstatuose nustato, kad šio nutarimo 1.1–1.6 papunkčiuose nurodyti mėnesinės algos pastoviosios dalies <u>ir kintamosios dalies dydžiai</u>, 10–20 procentų mažesni už viešosios įstaigos vadovo mėnesinės algos dydį, būtų nustatomi viešosios įstaigos vadovo pavaduotojams <u>ir kad jiems būtų taikomos šio nutarimo 1.8 papunkčio, 2 ir 4 punktų nuostatos</u>. Nutarimo nuostatose aptariamas premijų, materialinės pašalpos skyrimas bei mokėjimas už dalyvavimą paramos teikimo arba vystomojo bendradarbiavimo projektuose viešųjų įstaigų vadovų pavaduotojams, pasisakoma ne tik dėl pastoviosios dalies dydžio (Įstatymo projekte pastovioji dalis vadinama pareigine alga), bet ir dėl kintamosios dalies dydžio (Įstatymo projekte pasisakoma tik dėl pareiginės algos (pastoviosios dalies) dydžio).</p> <p>3. Siūlytina įvertinti, ar neturėtų būti keičiamas Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymas (toliau – Bazinio dydžio nustatymo įstatymas), jame nustatant, kad šis įstatymas taikomas apskaičiuojant atitinkamų viešųjų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų darbo užmokestį.</p>	<p>užmokestis negali viršyti viešosios įstaigos vadovo maksimalaus pareiginės algos dydžio, nustatyto šio įstatymo priede, išskyrus atvejus, kai pagal įstaigoje patvirtintą darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą, atsižvelgiant į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tam tikrų profesijų atstovų trūkumą Lietuvos Respublikos darbo rinkoje, darbuotojui numatomas didesnis bazinis darbo užmokestis, bet ne didesnis, nei 100 procentų didesnis už atitinkamai viešųjų įstaigų vadovų kategorijai nustatytą maksimalią pareiginės algos koeficiento ribą, taip nustatant maksimalias bazinio darbo užmokesčio ribas taikytinas darbuotojams.</p> <p>3. Neatsižvelgta. Vien tai, kad pačiame Bazinio dydžio nustatymo įstatyme nėra nurodoma, jog jis yra taikomas apskaičiuojant viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokestį, tai nereiškia, kad jo negalima pasirinkti taikyti naujai teikiamame įstatymo projekte. Manytina, kad Bazinio dydžio įstatymo keitimas šioje situacijoje būtų netikslingas ir perteklinis, bei padidintų nereikalingą biurokratinę naštą.</p>
Centrinės projektų valdymo agentūros 2023-07-17 raštas Nr.	<p>1. Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos viešųjų įstaigų kategorijos ir pagal jas Įstatymo projekto priede nustatomi pareiginės algos koeficientų dydžiai bei Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalies 1 p. įtvirtinta, kad visuotinis dalininkų susirinkimas, remdamasis minėtais nustatytais pareiginės algos koeficientų dydžiais nustato viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos dydį. I kategorijai priskirtina–viešoji įstaiga, turinti</p>	<p>1. Neatsižvelgta. Pažymima, kad teikiamame pasiūlyme nurodomi tik minimalūs viešųjų įstaigų vadovų pareiginės algos koeficientai, tačiau siekiant užtikrinti vieningą viešojo</p>

2023/2-5077	<p>viešojo administravimo įgaliojimus (pareiginės algos koeficientas nuo 2 iki 3,9, kas sudarytų 3 570,8 – 6 963,06 Eur), II kategorijai – kitos viešosios įstaigos (pareiginės algos koeficientas nuo 1,1 iki 2,81 963,94 – 4 999,12 Eur). Pažymėtina tai, kad Įstatymo projekte paliekama visuotiniam dalininkų susirinkimui tvirtinti darbo apmokėjimo sistemą dėl viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokesčio, Įstatymo projektu išplečiami tik pareiginės algos koeficientų intervalai. Toks reguliavimas sietinas su galimu subjektyvumu, šališkumu, nustatant viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokestį, todėl Įstatymo projekte turėtų būtų įtvirtintos ne tik pareiginės algos koeficientų ribos, bet ir atitinkami kriterijai pagal kuriuos konkrečios koeficientų ribos būtų priskirtinos atitinkamai viešajai įstaigai pagal nustatytus kriterijus. Atsižvelgiant į tai, siūlome Įstatymo projekte įtvirtinti viešųjų įstaigų skirstymą į dideles, vidutines, mažas, labai mažas, priskiriant konkretų koeficiento dydį (pareiginės algos dydį) pagal viešųjų įstaigų minėtą suskirstymą, paliekant Įstatymo projekte nustatytas kategorijas. Pvz., kriterijai, I kategorijai priskirta viešoji įstaiga yra: 1) Didelė viešoji įstaiga, kurios vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą per ataskaitinius finansinius metus didesnis nei 250 darbuotojų ir finansavimo pajamos ir (ar) administruojamos lėšos yra virš 50 mln., tokios viešosios įstaigos pareiginės algos koeficientas negali būti mažesnis kaip 3,5; 2) Vidutinė viešoji įstaiga, kurios vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą per ataskaitinius finansinius metus yra 150 darbuotojų ir finansavimo pajamos ir (ar) administruojamos lėšos yra virš 25 mln., tokios viešosios įstaigos pareiginės algos koeficientas negali būti mažesnis kaip 3; 3) Maža viešoji įstaiga, kurios vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą per ataskaitinius finansinius metus yra 50 darbuotojų ir finansavimo pajamos ir (ar) administruojamos lėšos yra virš 5 mln., tokios viešosios įstaigos pareiginės algos koeficientas negali būti mažesnis kaip 2,5; 4) Labai maža viešoji įstaiga, kurios vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą per ataskaitinius finansinius metus yra 10 darbuotojų ir finansavimo pajamos ir (ar) administruojamos lėšos 350 tūkstančių, tokios viešosios įstaigos pareiginės algos koeficientas negali būti mažesnis kaip 2. Nurodytu principu siūlome suskirstyti ir Įstatymo projekte įtvirtintus II kategorijos pareiginės algos koeficientus.</p>	<p>sektorius vadovų apmokėjimą maksimalios pareiginės algos koeficientų ribos turi būti nustatomos (pavyzdžiui, kaip Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatyme). Taip pat paminėtina, kad iš kasmet renkamų duomenų apie viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokestį matoma tendencija, jog itin smulkus viešųjų įstaigų suskirstymas į kategorijas yra neefektyvus, kadangi nuolatos atsiranda kategorijų kuriose nebelineka nei vienos viešosios įstaigos, be to toks skirstymas labai apriboja galimybes viešųjų įstaigų vadovams numatyti jų kompetencijas ir rinkos sąlygas atliepianį darbo užmokestį. Taip pat pažymėtina, kad įstatymo projekte yra nustatomi kriterijai, kuriais remiantis yra nustatoma viešosios įstaigos vadovo pareiginė alga, t. y. įstaigos kategorija, bei viešosios įstaigos veiklos kriterijai, kurie yra nustatomi bendroje vadovų darbo apmokėjimo sistemoje, t. y. veiklos pobūdis ir (arba) sprendimų galiojimo ribos, veiklos mastas, žmogiškieji ištekliai, vadovo kompetencija ir kt.</p>
-------------	---	---